

COSINZEANA

revistă literară
ilustrată săptămânală

ABONAMENTUL:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an cor. 12.—

Pe $\frac{1}{2}$ an cor. 6.—

Pe $\frac{1}{4}$ an cor. 3.—

Pe 1 lună cor. 1'20

PENTRU STRĂINĂTATE:

Pe un an cor. 20.—

Pe $\frac{1}{2}$ an cor. 10.—

Pe $\frac{1}{4}$ an cor. 5.—

Pe 1 lună cor. 2.—

Redacția și Administrația în Orăștie — Szászváros.

A apărut

„Misterul Poetului”

de Antonio Fogazzaro,

cel mai splendid roman al marelui scriitor italian cu renume mondial, în care se zugrăvește într'un mod fermecător *iubirea* platonice și curată a două suflete, pe cari însuș Dumnezeirea ei predestinează, ca să fie unul al celuilalt.

„*MISTERUL POETULUI*” între literatura de bâlcu, cu subiecte banale, imorale, ce începe a se creia și la noi, apare ca o splendidă carte cu pagini de-o frumuseță neîntrecută, pe care o poate ceti, ba chiar e bine s-o cetească, fiecare domnișoară și fiecare tinăr cu sufletul curat și dornic de-o iubire senină și imaculată.

„*MISTERUL POETULUI*” până acum a fost tradus aproape în toate limbile europene și a avut pretutindeni un succes uriaș. Zeci și zeci de mii de exemplare s-au desfăcut din cartea aceasta prețioasă și plină de farmec.

La noi a tradus-o domnul *D. TOMESCU*, redactorul „Luminii literare”, într'o limbă plină de poezie și neaoșă românească.

„*Misterul Poetului*” a apărut în editura „*LIBRĂRIEI NAȚIONALE*” *S. BORNEMISA* din Orăștie și se poate comanda pentru suma de cor. 2— franco.

A apărut

„Volintirii”

de Ion Dragoslav,

un splendid volum de peste 200 pagini, cuprinzând povestirile alese, pline de farmec ale unuia dintre cei mai de seamă povestitori ai noștri de azi. Domnul *Ion Dragoslav*, pe care și publicul ardelean îl cunoaște îndeajuns, mănuește cu o dibăcie neîntrecută condeiul și îi reușește să prindă în vorbe maestre amintirile sale așa de plastic, așa de distractiv, cum dela nemuritorul Ion Creangă n-a succes nici unui scriitor român.

Sub condeiul dânsului oameni din lumea dela țară, învie, trăesc, apar aievea înaintea noastră, cu toată vieța lor rustică, nefalsificată, pe care am trăit-o și noi odată, demult, când adormiam ascultând poveștile bunicii cu firea blândă.

În scrisul acesta nu află mari conflicte sufletești, ci ascuți par'că un cântec fermecător, pe care nu l-ai auzit de ani de zile, care te mângăie ca o mână scumpă și-ți stoarce din ochi lacrimile pe cari le-ai vărsat în copilărie așa de fără rost.

„*Volintirii*” a apărut în editura „*LIBRĂRIEI NAȚIONALE*” *S. BORNEMISA* din Orăștie și se poate comanda pentru suma de cor. 1'90 franco.

COSINZEANA

REVISTA LITERARA ILUSTRATA ···· REDACTOR SEBASTIAN BORNEMISA.

ANUL III.

ORĂȘTIE, 13 Aprilie n. 1913.

Nr. 15.

EDUCAȚIA FIZICĂ

ADRIAN CORBUL

Niciodată ca acum, atleții nu s'au bucurat de atâta glorie, de atâta popularitate la Paris. Ei sunt eroii zilei. Ei sunt cea din urmă modă. Steaua artiștilor pălește sub radioasa lor stea. Prin saloane, ei ocupă locurile pe cari le ocupau altă dată academicienii. Elegantele pariziene se fălesc mai mult când salonul lor e frecventat de un Carpentier decât de un Jules Lemaitre. A te arăta în public alături de un șampion de box este o glorie mai luminoasă azi, decât a fi văzut în societatea unei somități artistice sau literare.

Congresul de educațiune fizică a luat sfârșit. N-aș ști să insist destul asupra felului cum s'au sărbătorit în Franța agilitatea și forța. Revistele ilustrate ne arată fără încetare bicepsii și pectorali celebri. Pe stradă, atleții sunt aclamați. Prin sălile de scrimă și de box tinerii să exerciază, neobosiți. Sub copacii abia înmuguriți de prin grădini, micii parizieni se dedau la matchuri de box și la sporturi de tot felul. Și nimeni nu privește cu ochi răi această tendință de regenerare a rasei. Artiștii nu sunt geloși de gloria boxerilor, ci, dimpotrivă, contribuiesc la dânsa. Au ajuns azi cu toții la justa concepție, că trupul și spiritul nostru trăiesc într'o așa de strânsă legătură, încât de cele mai adeseori ele se confundă. Știm, că voința, curajul, sângele rece — aceste virtuți morale, se pot dobândi prin exerciții fizice; că, buna dispoziție sau tristețea noastră depind în mare parte de starea mușchilor și a nervilor noștri; că pesimismul, trândăvia și crima sunt consecințele unui organism suferind.

* * *

Sistemul de educație fizică, pe care locotenentul Hebert l'a supus congresului, a fost o adevărată revelare. Ca toate inovațiile cu adevărat utile, el este de o simplitate extremă. Ofițerul francez s'a mulțumit să consulte natura. Ei i-a cerut el sfatul în armonie cu trebuințele noastre. Sistemul său are ca bază de a dezvoltă în om până la perfecție, mișcările cari

îi sunt firești, gesturile la cari e menit prin însăși conformațiunea lui fizică și pe cari, în cele mai multe cazuri, ne mulțumim să le schițăm numai, să le începem fără a le sfârși, în dauna mușchilor, a nervilor și a organelor noastre. Într'un cuvânt, locotenentul Hebert ne propune să învățăm a merge, a fugi, a ne înmlădi, a ridica greutăți, a înotă, a ne apăra și a lovi cu perfecțiunea de care suntem capabili.

Nimic mai ușor, nimic mai sănătos ca această dezvoltare a facultăților noastre firești. Copiii nostri s'ar putea antrena astfel începând dela vârsta cea mai fragedă, și aceasta în fiecare zi, la fiecare ceas, fără nici o pregătire specială. Lor, ca și nouă, ne-ar ajunge să dăm liber curs gesturilor noastre familiare, pe cari să le practicăm însă cu răbdare și cu măsură. Iată tot ce ni se cere pentru a ajunge cu timpul niște atleți complecși, adică niște ființe a căror armonie trupească să fie cât mai desăvârșită.

Bine înțeleg că scopul nostru, în general nu trebuie să fie acela de a le face concurență boxerilor și luptătorilor de profesie. Toate sistemele din lume încă nu ne-ar putea da ceea ce ne lipsește. Vreau să spun, că dacă natura nu ne-a hărăzit cu mușchi extraordinari, educația fizică la care ne-am supune, nu ni i-ar putea da nici ea. Exercițiile trupești nu fac decât a dezvoltă în noi mijloacele pe cari le posedăm dintru început, și ele ni le dezvoltă în marginile în cari sunt susceptibile a se dezvoltă. Îmi pare însă că rezultatul acesta încă este destul de apreciabil.

* * *

Educația fizică nu ne poate deci da niște bicepsii prodigioși, dacă bicepsii în cari ne-am născut sunt neînsemnați; ea le va da însă cu timpul o putere inițială și o putere de rezistență de cari n'am fost capabili înainte de a ne exercia. Și în acest caz, prin antrenarea la care ne supunem, și care ne obicinuește trupul cu sforțările violente, ne-om arăta superiori unui om musculos din fire, dar neantrenat, întocmai după cum o persoană de inteligență mediocră dar cultă, este superioară altei persoane, posedând o inteligență ascuțită dar și o mare ignoranță.

Dacă omenirea ar practica în mod serios sistemul

Lecții de box francez în școala de marină dela Brest. În Franția educația fizică este acum la ordinea zilei.

de educație a locotenentului Hebert, am vedea în câțiva ani o schimbare favorabilă și radicală. Rachitismul, anemia, tuberculoza ar scădea; industria, meseriile și comerțul s'ar activa; agricultura ar prospera, fiindcă mișcările noastre ar deveni mai rezezi, mai neobosite și mai precise, fiindcă organismul nostru oțelit prin exerciții metodice ar contracta mai rar boalele cari ne decimează. Paralel cu această regenerare fizică am avea și o regenerare morală vădită, sporturile dezvoltând în noi curajul, sângele rece, răbdarea și voința. Și din punctul de vedere estetic, deasemenea, omenirea ar fi în câștig. Ea s'ar apropia mai mult de natură. Corpurile noastre s'ar dezbăra de zăcămintele de grăsime cari ne îngreuiază și cari sunt cauzele inerției noastre intelectuale și trușesti.

Grăsimea aceasta nu este o atribuțiune naturală a corpului omenesc. Ea e, dimpotrivă, nefirească și bolnăvicioasă. Nu numai că diformează liniile trupului nostru, dar ea apasă și asupra organelor noastre, ne stingherește mișcările, strică ritmul gesturilor noastre. Ea este o consecință a vieții moderne, a promiscuității în care omenirea trăiește prin orașele mari, în locuințe înguste, pe străzi unde razele soarelui străbat cu greu, departe de natură... De aceia locotenentul Hebert s'a exprimat cu preceziune când a afirmat că sistemul său de educație fizică trebuie numit: sistemul reînțoarcerii la natură.

* * *

Să ne reînțoarcem dar la natură. Suntem pe cea mai bună cale de a realiza acest lucru. Sporturile încep să dobândească pretutindeni o stimă și un respect incontestabile. În Franța, educația fizică promite o regenerare desăvârșită a acestui neam. În Statele-Unite și în Anglia, ea este de mult în cinste. Slavii din Bohemia au niște societăți de gimnastică minunate. În Ardeal, deasemenea, chestia educării fizice entuziasmează tineretul.

De aceea, repet, că nu trebuie văzută cu ochi răi gloria de care se bucură azi șampionii de box și de curse. Ca orice inovație ea preocupă poate spiritele în mod excesiv. Să avem răbdare: timpul va elimina încet-încet elementele de exagerație din opinia publică. Și atunci, se va da cezarului ce este al cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu. În orice caz, progresele fizice ale omenirii merită aceeași atenție ca și progresele ei intelectuale și morale. Ambele sunt respectabile și suverane. De armonia cu cari vor colabora între dânsele, depinde buna stare și fericirea raselor.

Sonet

*Iubirea mea tu lasă-mi-o curată
În haina ei de raze poleită,
Căci nu mă poți aduce în ispită. —
Eu știu să iert, da nu uit niciodată.*

*Ce-ți pasă dacă fruntea mi-e umbrită,
Sau e cu laur verde 'ncoronată?
Ce-ți pasă ție unde-i îngropată
Sărmana tinerețea mea mințită?*

*Își perde steaua caldă strălucire
Și cade 'n oceanul spumegat.
Tresar. A fost eterna amăgire.*

*Ce basme triste 'n poarta minți-mi bat...
De-am fost odată visului tău mire,
De unde plec eu nu mă mai abat.*

I. U. SORICU

Negură

— Lenau —

*Tu negură lunecă 'ncet de pe culmi
Cât ochii mei prind depărtarea
Ș-acopere coasta rotaților ulmi
Ce sprijin' cu vârful' lor zarea...*

*Coboară și culcă sub vâlul tău greu
Pădurea și tainica vale
De-odată cu groapa trecutului meu
Țesut din durere și jale...*

T. MURAȘAN

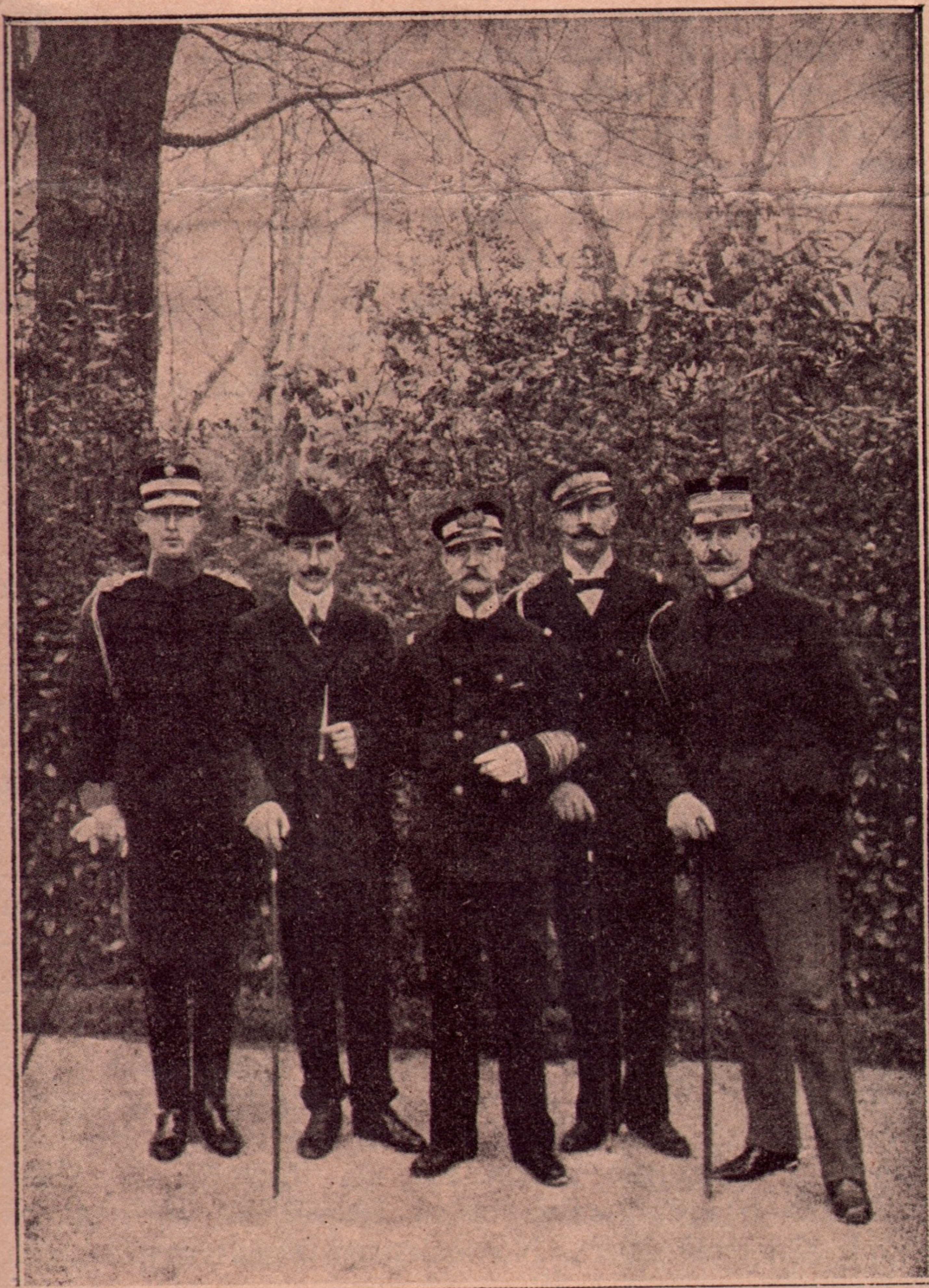
CELALALT

MARCEL PRÉVOST

Sunt doi ani de când un atac de reumatism violent mă forță să încredințez pentru o lună clientela mea unuia din colegii mei dela spitalul Tenon și de a petrece luna aceea la băile din Saint-Amand, din departamentul de nord. Nu cunoșteam stabilimentul, cu toată, de mai multe ori, trimisesem bolnavi acolo. Văzui un falanster mare, instalație modernă, cu un parc frumos împrejur, și cât puteai merge într'o direcție care nu impoartă, desigurile stufoase din Sain-Amand și Raismes. Un confrate inteligent conducea aproape militărește personalul și internele sale.

Tratamentul meu începui imediat. Constă în a mă băgă, în fiecare dimineață, până la gât, în piscina băii și de a stă acolo treizeci sau patruzeci de minute, nemișcat pe cât e posibil; după aceea un duș cald și o baie îmi spală corpul acoperit tot de o vâscozitate neagră. Încă o oră aproape de nemișcare pe un pat de repaos și tratamentul eră sfârșit pentru o zi.

În toiu sezonului, spre sfârșitul lui Iulie, piscina comună eră plină de bolnavi în timpul băii, și cu toate că un fel de lanț încercuiă umerii, fixând locul fiecăruia, îți izbeai vecinul în baie. Dar, pe când făceam cura, lunie abia se sfârșia; eram doisprezece bolnavi cari ne scăldam împreună, departe de a se evita, se căutau, silindu-se să le treacă, vorbind, timpul acela

Regele Greciei, care a fost ucis la Salonic, împreună cu cei patru feciori ai săi, dela stânga spre dreapta: Principele Andrei, născut în 20 Ianuarie 1882; Principele Nicolae, născut în 9 Ianuarie 1872; Regele George I; Principele George, născut în 12 Iunie 1869 și actualul rege Constantin.

plictisitor. De pe malurile piscinei spectacolul eră destul de picant, s-ar fi zis că e un sfat între doisprezece decapitați.

Unul dintre bolnavi mă interesă. Eră un băeț cam de vre-o cinci ani, așa de crud încercat de reumatism încât, picioarele fiindu-i încovoiate în unghiu obtus, aproape rahitice, nu putea să meargă. Mama lui plimbă în parc, câteodată până la marginea pădurii vecine, trăsura mizeriei în care zăcea copilul, ridicat deasupra, contemplând cu un ochiu neliniștit peisagiul și oamenii. Ea părea delicată, destul de frumoasă, cu fața și părul palid, trăsăturile se agitau câteodată în schimonoseală și în ochii ei ceteai aceeași neliniște nervoasă ca și la fiul ei. Se numea doamna Delesdain. Copilul se numea Paul.

Apartamentele noastre erau alături; plecarea unui oaspe ne făcu masa vecină. După o săptămână, eram legați de una din acele intimități ale orașelor cu ape, atât de strânse, atât de trecătoare, care demonstrează vanitatea iubirii omenești, nestatornicia inimii noastre. Aflai că doamna Delesdain locuia la Neuilly; că băiatul neputând merge la școală, eră instruit de diferiți profesori; că infirmitatea lui dată aproape dela naștere, dar se agravase mai ales dela doi ani. Nu-mi spunea nimic de bărbatul ei; copilul nu-mi vorbea deloc de tatăl lui; eră puțin inteligent, spiritul său părea gol ca și corpul său. Doamna Delesdain purta o alianță și fără să trag vreo concluzie, fui mulțumit de această concesione a respectabilității.

Într'o dimineață, la dejun, îmi prezentă pe un domn de vreo patruzeci de ani, înalt, viguros cu o barbă neagră.

„Domnul Delesdain, bărbatul meu“, îmi spuse ea, bâlbâind și roșindu-se ca și cum ar spune o minciună.

Bărbatul acela, eră vreun burghez, fără interes, povestind grav evenimentele și opiniunile cetite de curând în jurnalul său. De altfel, mă interesă doamna Delesdain în tot timpul prânzului și în toată după amiaza care urmă.

Atitudinea față de bărbatul ei fu aproape aceea a unei vinovate surprinsă noaptea în flagrant delict și pe care, soțul înșelat, o iertase; așa fusese cel puțin prima ipoteză a unui observator neprevent. S-ar fi zis că-și pierduse în aceeași întâmplare vorba și pofta de mâncare: nu mai vedeă, nu mai auză, de bună seamă, decât printr'un voal care o izolă de noi. Când domnul Delesdain pronunță numele ei — Blanche — ea se deșteptă din letargia ei într'o tresărire de groază, gâfâind. De mai multe ori, surprinsei ochii ei palizi, fixați pe fața bărbatului ei, cu o expresie de încremenire tragică, ca luminele persoanelor cataleptice cărora le spui: „Iată o fantomă...“

La masă, familia nu se coborî. Mă informai: Dna Delesdain având migrenă, îi serveau în apartamentul lor.

Nu-i văzui nici sara. Dar, peste noapte, fui deșteptat de bărbatul ei care bătea în ușe.

„Doctore — îmi zise — femeia mea are o violentă criză de nervi. Vrei să vii să-mi ajuți ca s-o liniștesc?“

Găsii pe tânăra femeie în convulsioni. Se zvârcolea cu capul băgat în perne, scoțând gemete lungi în care mi se pără că disting aceste monosilabe îndărăt-nice: „Nu!... nu!...“ Încercai înzadar o inhalație cu ether, morfină, compresie locală. În cele din urmă, remarcând încăpățânarea cu care evita figura bărbatului ei, și amintindu-mi atitudinea pe care o observasem mereu, îi spusui dlui Delesdain:

„Domnule, între dvoastră a fost, fără îndoială, azi o discuție care a provocat această criză. Cred, că nu

o vom liniști, atâta timp, cât veți fi în odaie. Vrei să mă lași singur cu ea, câteva minute?”

El replică trist:

„Nu ne-am certat. Nu am făcut niciodată scene femeii mele. Atât numai, aveți dreptate, trebuie mai bine să plec. Ori de câte ori mă vede după o absență, are astfel de crize, fără nici un motiv cunoscut de mine... Cu timpul, crizele se răresc, apoi încetează imediat.

— Ai consultat medici?

— Da... Nu știu nimic“.

Cum rămăsei singur cu bolnava, îi spusei la ureche cu o voce liniștită:

„A plecat“.

Fu un cuvânt plin de vrajă. Se liniști numai decât, se așază în capul oaselor, își trecu mâna pe fruntea scaldată în nădușeală:

„Se va întoarce?”

— Nu. A plecat pentru totdeauna“.

Suspina și căzu din nou pe perne. Ochii i se deschiseră, respirația i se ritmă. După zece minute, pulsul normal.

Mă dusei să găsec pe bărbat. Îl întrebai:

„Când crezi că te 'ntorci?”

— Mâne sară.

— Crede-mă, du-te imediat, fără să mai vezi pe dna Delesdain, încredințază-mi-o, cazul ei mă interesează și o voi îngriji-o ca pe mine, până la sfârșitul curei micului Paul. Ce ai să faci dacă femeia dtale se îmbolnăvește aici? Va trebui să întrerupi tratamentul copilului, ceea ce e dăunător“.

Îmi mulțumii călduros și-mi făgăduii că va urma sfaturile mele. Într'adevăr, a doua zi de dimineață, la ora nouă, plecă la Paris.

Mă ținui de cuvântul ce-l dădusem dlui Delesdain. În tot timpul, cât șezurăm la băile Saint-Amand, depusei pentru dna Delesdain aceeaș îngrijire ca pentru bolnavii mei dela Tenon.

Studiile mele anterioare, în cele din urmă, mă lămuriră îndeajuns asupra afecțiunilor nervoase la femei. În interiorul fiecăreia, am constatat că se ascunde de obicei un secret al inimei, sau trista poveste a unei stingeri a sexului. Atâta timp cât doctorul nu ține acest secret, caută în gol. Arta noastră constă în a afla dela clientelele noastre secretul lor.

Doamna Delesdain mi-l dădu pe față cu greu pe al său. Nu-l aflai decât cu două zile înainte de a pleca și numai cu amenințarea, că nu mă voi mai ocupa de ea, la Paris, dacă nu-mi spune.

Iată ce-mi povestii, scurt și cuprinzător, după cum se spune:

„M-am măritat la douăzeci și patru de ani cu un om pe care-l iubeam. Părinții lui erau, cu ai mei, în relații foarte vechi. Îl văzusem adesea venind în casă, un licean mic, pe când eu însumi eram un copil. Căsătoria mea cu Maurice fu încheierea naturală a unei bune camaraderii la joc, puțin câte puțin transformat în dragoste.

„Pentru că-mi iubeam bărbatul, și el mă iubea. Eră mărunțel, blond și elegant; figura lui frumoasă, felul lui plăcut, îl făcea să se distingă de femei. Eram puțin geloasă — dar cum nimic nu mă făcea să bănuiesc că nu e sincer, pot spune că am cunoscut și gustat unica plăcere de a aparține unui om pe care-l alegi, care te-a ales. Am fost cu pasiune, femeia și iubita bărbatului meu.

„Doi ani și patru luni se scurseră astfel, fără să tulbure înțelegerea noastră, nici fericirea noastră!

„O singură speranță a noastră nu eră realizată: nu aveam copii. Chirurgii consultați nu semnalau nimic anormal în constituția mea. Ne spuseră să așteptăm și să sperăm. Aveam dreptate. După douăzeci și opt de luni dela căsătoria noastră, eram însărcinată.

„În momentul acela, călătoream prin Tirol. Eră vară. Bărbatul meu închirie o casuță drăguță în vecinătatea lacului Starnberg. Toamna ne întoarserăm la Paris și cum mama ținea să mă aibă pe lângă ea, locuiam la ea, la Neuilly. N'aveam, eu și el, decât un singur pat. O lampă mică rămânea aprinsă pe căminul odăii noastre, toată noaptea. Obișnuința din copilărie: întunerecul mă speria, îmi producea halucinații.

„Într'o noapte — în noaptea de 9 Novembre, îmi amintesc bine, mă deșteptai deodată, cu conștiința că ceva neobișnuit venise lângă mine.

„Lampa lumină odaia cu o lumină șovăelnică, dar suficientă pentru a distinge lucrurile dinprejur, cu totul familiare; mă întorsei spre bărbatu-meu și ceea ce văzui mă înspăimântă așa fel, încât nu putui nici să strig, sugrumată de emoție, ca și cum o mână mă strângea de gât.

„Un om eră întins pe spate lângă mine cu gura deschisă și dormea. *Dar acel om nu eră bărbatul meu.* Eră un om înalt, puternic, oacheș, cu barbă... L-ai văzut: Domnul Delesdain.

„Cred că-mi perdii cunoștința un timp destul de lung. Când îmi venii în fire, se făcea ziuă. Mi se pără că avusesem un vis urât; dar de teamă ca oribila viziune să nu-mi supere ochii, căutai să privesc spre perete. Încurând, gândeam eu, femeia din casă va intra, aducând ceaiul... Când va fi aci, nu voi mai avea frică... voi privi.

„În adevăr, la ora opt și jumătate, Francine intră ca de obicei. Puse tava pe masa de noapte și ridică perdelele dela ferestre. Numai atunci îndrăznii să mă uit. De data aceasta, scosei un strigăt.

„*Celalalt*, necunoscutul, omul cu barbă și oacheș eră lângă mine. Dar ceea ce mă îngrozea mai mult decât ori ce, eră că Francine privea pe acest nepoftit liniștită, cunoștea pe necunoscut, găsea naturală prezența lui în patul meu.

„Ceea ce se petrecu pe urmă se învălue pentru mine într'o ceață confuză... Printr'un demi-delir care țină mai multe zile și mai multe nopți, întrevăzui, agitându-se în jurul meu, pe mama, pe socrii, servitoarele și — ce mă înnebunea — necunoscutul, omul oacheș, *celalalt*, eră primit, recunoscut, ținut drept bărbatul meu de toată lumea.

„Atunci un fenomen se petrecu în sufletul meu, atât de asemănător acelor minute de neliniște, când după somn, nu mai știi dacă vezi sau dacă trăești! Ajunsesem să mă îndoesc de mine însumi. Și dovedii cât e de neînsemnată siguranța pe care ne-o dă memoria noastră și simțurile noastre: căci, între mărturia lor și convingerea unanimă a altuia, am adoptat pe aceasta... După câteva zile, născui înainte de vreme. Paul se născu, pe jumătate infirm. Eu, mă însănoșai — dacă înseamnă o însănoșire ca să respiri, să vorbești, să umbli și să mănânci... Nu mărturisii nimănui groaznica suferință în care mă aflam, că omul care trăia cu mine nu eră bărbatul meu. Simțeam, că voi trece încurând ca nebună. *Cel nou*, Maurice Delesdain, eră cunoscut de toți: și, lucru înspăimântător, avea cu mine, în comun, toate amintirile noastre din copilărie.

PRIMEJDIA CHIȚCANULUI

„Eu de asemenea, începui să-l recunosc ca bărbat al meu — ca toată lumea.

„Și iată... Am trăit așa, de cinci ani. Mă înțeleg de minune cu el: nu prea sufăr de prezența lui când un timp puțin lung de viață comună m-a deprins. Dar, cum lipsește, imaginea *primului* bărbat îmi revine în minte: și întoarcerea celui alt îmi dă acele crize la care ați asistat.

„Nimeni, de altfel, nu știe taina mea. Am păstrat-o în mine până azi, ca secretul unei boale care nu se poate mărturisi... Și aproape îmi pare rău că v-am spus-o dumneavoastră“.

Doamna Delesdain plecă la Neuilly cu fiul său, a treia zi dela această destăinuire. Convenisem ca să mă înștiințeze la întoarcerea mea, pentru a începe tratamentul rațional pe care-l propusesem să i-l fac: nu vedeam în cazul ei decât o monomanie singuratică, dar vindicabilă.

Spre marea mea surpriză, nu fui chemat. După cincisprezece zile îi scrisei: nu mi se răspunse.

Aproape că uitasem aventura, când aproape după cinci luni, aflai sinuciderea domnului Delesdain.

Văduva lui se mărită din nou, în anul următor. Mi s-a spus că o duce foarte bine, și cu corpul și cu spiritul.

Trad. de Gh. Brănescu.

Sfat

...Și să stai la geamuri
Când o fi să cadă
Noaptea printre ramuri
La tine 'n ogradă.
Va veni să-ți spună
Prietenă lună
Să nu dai uitării
Serile-adorării,
Când sta să ne vadă
Zâmbitoare, sus,
Singură dovadă
Tainei ce ți-am spus.

Nu 'necă safirul
Ochilor cu plânsul —
Va veni zefirul
Să-ti resfire dânsul
Adieri prelungi
Pe genele lungi,
Adieri ușoare
Frunții de ninsoare,
Ca 'n tăcerea serii
Să visezi mereu
Vraja mângăerii
Ce ți-am dat-o eu.

NICHIFOR CRAINIC

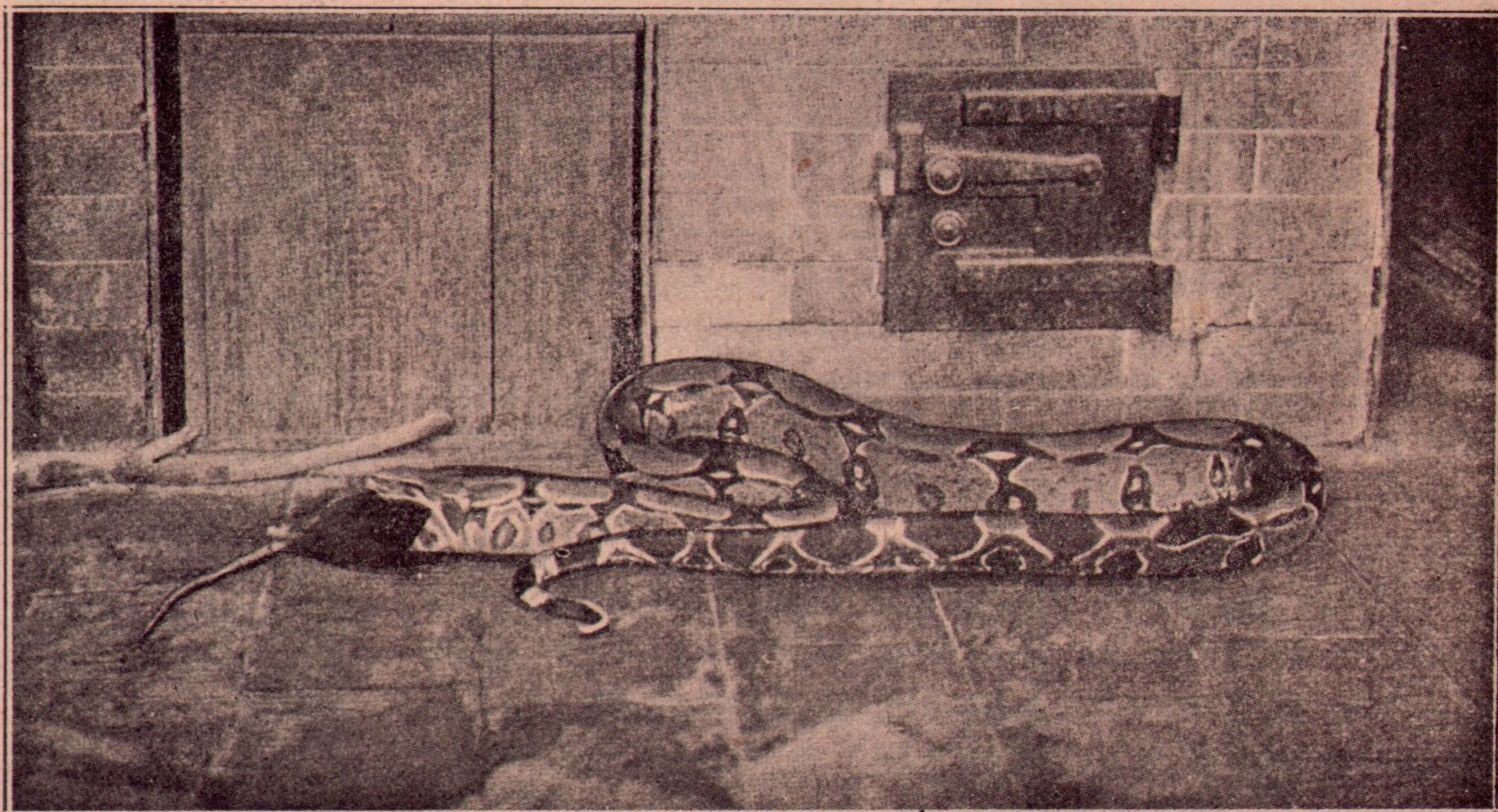

Omul simte din instinct că mica și fioroasă dihanie e unul din cei mai teribili dușmani ai săi. Sunt rari aceia pe cari vederea vre-unui chițcan să nu-i umple de silă și de un fel de teamă obscură. Bolnavii de delirium tremens, nebunii, și cei pe cari frigurile îi fac să aiureze — adică toți aceia al căror creier e predispus să vadă urăciuni, au viziunea desgustătoare a acestui animal. Dar asta n'ar fi nimic; primejdia chițcanului sau a șobolanului — cum vreți să-l numiți — e cu mult mai reală. Ea a devenit cu timpul una din cele mai serioase și mai urgente chestiuni sociale de actualitate.

Noi ceștia cari trăim prin orașele sau prin târgulețe mici nu putem să ne dăm seama, cum trebuie, de primejdia chițcanului. Locuitorii de prin marile metropole și de prin porturi o cunosc mai bine. Și cu toate măsurile exasperate pe cari le ia omul împotriva prolificului animal, chestiunea aceasta se agravează din zi în zi mai tare. Ea se agravează în proporția multiplicării și a perfecționării mijloacelor de transport precum și a dezvoltării traficului comercial.

În toate țările, sub toate climatele, chițcanul se înmulțește grozav: în pivniți, în poduri, pe vapoare, în subsolurile palatelor ca și în colibe, ei devorează tot ce le iese în cale, fără a cruța nici lemnul podelei, nici pielea curelelor de transmisiune, nici plumbul conductelor. Ruinele pe cari le seamănă ei în jurul lor se evaloriază în fiecare an la *mai multe miliarde* pentru toate țările din univers. Bine înțeles că țările Europei nu sunt nici ele cruțate; poate chiar că ele — și în special Anglia și Franța, plătesc flagelului un tribut mai greu decât aiurea.

În Londra și la Paris bunăoară, chițcanii sunt ca le ei acasă. Lucrul acesta se constată mai bine în

Un șarpe boa înghițând un chițcan. În Brazilia bestiile acestea sunt așa de număroase și fac atâtea stricăciuni, încât locuitorii lasă noaptea ușa deschisă, ca să intre șerpii aceștia teribili exterminatori de chițcani.

Un vânător de guzani în orașul Londra.

zilele furtunoase când inundația subsolurilor caselor, îi silește să iasă în cete, în plină stradă. Gările, căzărmiile, marele administrații și marele prăvălii, spitalele etc. sunt, în aceste două orașe mari, literalmente infestate de șobolani. Sunt câțiva ani de când un biet paralytic care zăcea bolnav în spitalul parizian dela Pitié era aproape să fie mâncat de viu în patul său. Și să nu se creadă, că dărămându-se clădirile prea vechi, se distrug și chițcanii pe cari ele îi adăpostesc: fiorele animale se mută pur și simplu în casele învecinate.

*

Dar și mai de temut este șoarecele sau chițcanul de câmp. El de zeceori este mai dezastruos decât vecinul său de prin oraș. Pagubele pe cari le pricinuește semănăturilor sunt enorme. O circulară oficială a lui *Agricultural Board* din Statele-Unite evaluează pierderile cauzate Uniunii de chițcani la suma de 90 milioane de dolari pe 1907. În Franța șoarecele de câmp, numit „mulat” distruge pe an recolte în valoare de două sute de milioane de franci. În Danemarca, care numără abia trei milioane de locuitori, agricultura suferă pierderi anuale de pe urma chițcanilor pentru suma de zece milioane de coroane. În general regiunile pe unde trec în mod periodic invasiunile de șobolani, întocmai ca și învaziunile de lăcuste, rămân ruinate, pustiite.

Căci șoarecele de câmp atacă tot ce crește din pământ: cerealele ca și pășunile, legumele, etc. Iarna el roade și devorează sămânța și când ploile ori zăpada îl gonesc din gaura sa, el se refugiază prin claele de fân, prin hambare, prin grajduri și cotețe. Și pe ori unde ar trece mizerabila dihanie, ea lasă în urmă-i ruină și prăpăd; vieța nu e cu puțință nici păsărilor, nici găinelor, nici vânatului mai mic. Nici iarba

nu mai crește acolo unde trec cetele de guzani. În România, moșierii cari au hambarele încărcate cu cereale, precum și proprietarii de poverne sunt în luptă neîncetată cu scârbosul animal.

Dar șobolanii oferă pentru om și o altă primejdie cu mult mai teribilă: ei sunt colportorii de predilecție a unor anumite epidemii cum sunt bunăoară turbarea și ciurma. Ciurma, în particular, pare a fi o boală specială chițcanilor, dar care se transmite din păcate și omului. Ori de câte-ori o navă, provenind din vreo țară contaminată, aduce ciurma în vreun port oare-care, putem fi siguri că pricina sunt șobolanii ascunși în subsolul vaporului. S'a constatat deasemenea că urâcioasele bestii cooperează la extinderea trichinosei, a pneumoniei, a influenței cailor și chiar la transmiterea febrei aftoase.

După cum vedeți, nu e mirare că șobolanii sunt pretutindeni exterminați fără milă. E vorba nici mai mult nici mai puțin, de mântuirea speței omenești amenințată de foamete și de distrugere, de către guzani.

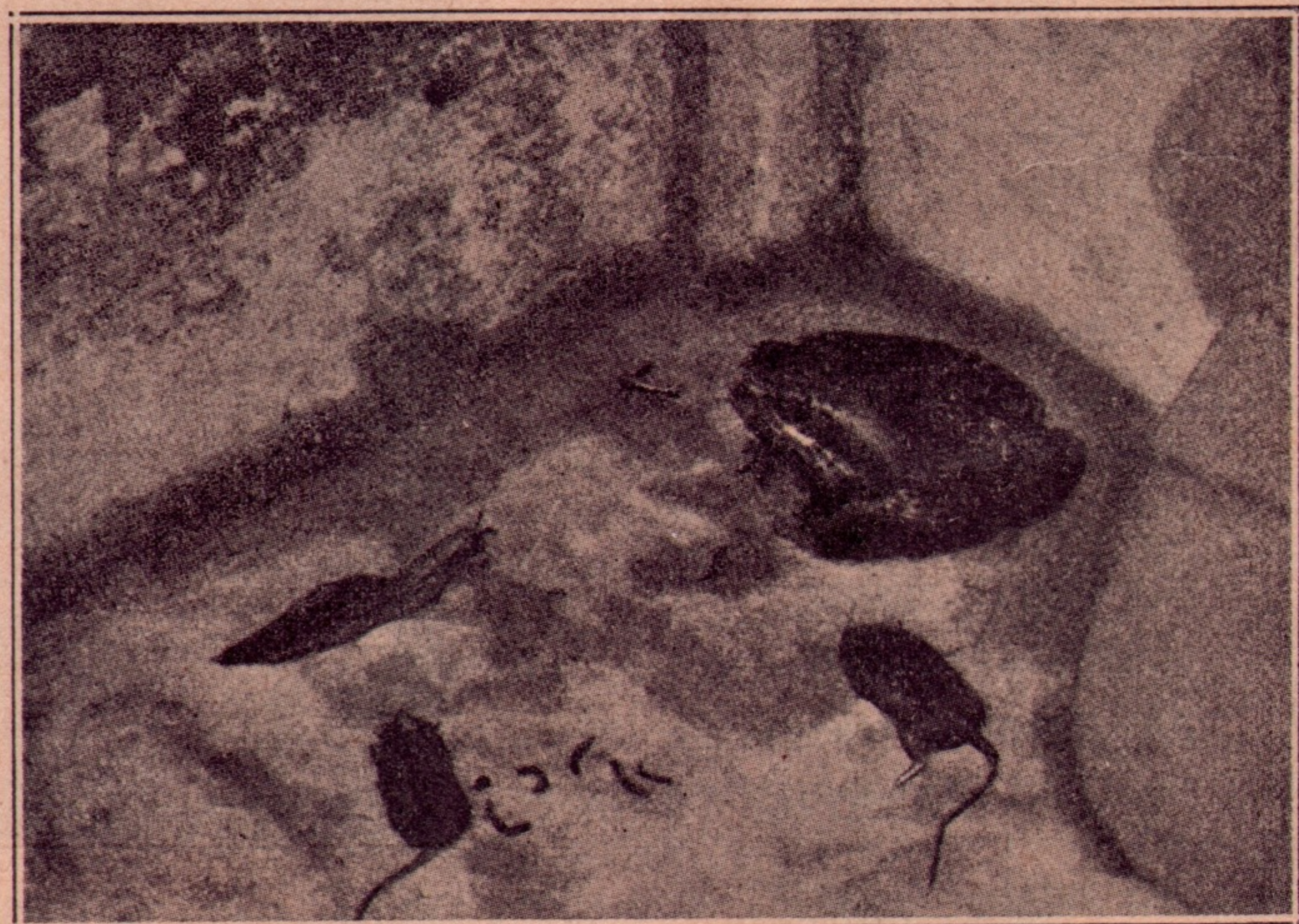
*

Nenorocirea e însă că exterminarea lor e mai ușor de decretat decât de realizat.

În zadar s'au pus pe lucru toți savanții, toxicologii, chimiștii, arhitecții, agronomii, etc., în zadar se întrec ei în ingeniozitate; în zadar s'au întrunit congrese speciale și s'au constituit concursuri internaționale; nimic n'a reușit să se micșoreze numărul grozavelor animale. Ei devin pe zi ce trece mai număroși ca în ajun.

În zadar s'au inventat cursele cele mai variate și cele mai infalibile, s'au pus premii pe capetele de șobolani, s'au trimis împotriva lor nu numai pisicile, dușmanele lor firești, dar și câinii, broaștele râioase, bufnițele și chiar șerpii. În zadar îi ucidem și lăsăm să fie uciși. Ei sunt prea numeroși!

S'au compus pentru ei otrăvurile cele mai violente, sulfura de carbon, strichnina, arsenicul, pastele, fosforoase, etc. Numărul chițcanilor nu s'a micșorat. Trebuie să credem că instinctul lor îi ferește de otrăvă, ori că ei ajung să se bucure ca vremea de un fel de

Broasca râioasă merită protecția noastră, căci ea ne desbară de insectele veninoase și de șobolani.

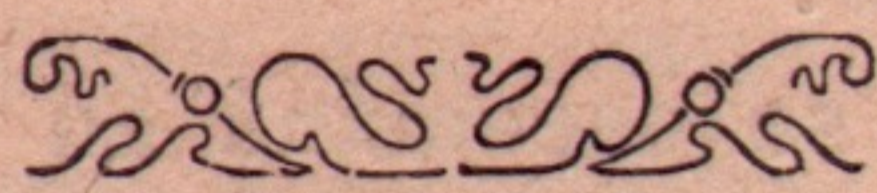
mitridatism, căci toxicele oferite voracității lor nu fac, de cele mai multeori decât să otrăvească animalele noastre domestice.

S'a făcut ceva mai mult. S'a comunicat șobolanilor, sub forma amăgitoare de carne și slăină îmbibate de culturi bacteriene, o boală epidemică specială rasei, inofensivă pentru celelalte specii de animale. Nici mijlocul acesta nu a succes! Poate că virusul întrebuițat nu posedă decât o eficacitate insuficientă, ori poate că rozătoarele au ajuns cu vremea la un fel de imunitate? În tot cazul el nu a dat rezultatul dorit.

Și iată unde suntem.

Nu este oare o stare lamentabilă, chiar umilitoare pentru noi, când constatăm că regele creațiunii, cu toată știința și civilizația sa este neputincios să-și apere bunurile și chiar viața împotriva puturoasei bestii de cincizeci de ori mai mică decât el? Nu ne rămâne decât să-i protejăm pe vrăjmașii firești al șobolanilor: pe șerpi, cari în Brazilia unde chițcanii colcăesc, sunt primiți în casele oamenilor ca să-și distrugă, pe bufnițe și cucuvae, pe broasca râioasă — pe toate aceste animale pe cari omul în brutală-i ignoranță îi nimicește în loc de a-i proteja.

D. N.

FLOAREA BETULIEI

ROMAN DIN EPOCA ASIRO-BABILONIANĂ

DE: STEFAN LĂZĂR.

TRAD. AUTORIZATĂ DE: ALEXANDRU CIURA

XX.

— 13 —

Plimbarea lui Salatiel.

Ieroboam a fost dus în palatul lui cu colonne de marmură din Betulia și îl boceau cu toții, cu tânguire amară.

Poporul își rupse hainele, în semn de jale, îmbracă sac de păr și își stropi capul cu cenușă. Trecuseră deja două zile dela trecerea Iuditei în tabăra lui Holofern, și cu toate acestea lucrurile nu se schimbaseră în spre bine și Betulia era în jale grea.

Mulți întrebau în casa mortuară:

— Unde e Iudita? Ați văzut-o pe acolo?

Gotoniel răspunse:

— Nu am văzut-o, — și poporul începuse să o bocească și pe ea.

— Nu plângeți pentru ea — zise el iarăși — căci Iudita e în tabăra babiloneană.

Salatiel întrebă:

— Trăește în tabăra babiloneană, dar ce face ea acolo? Unde mănâncă și unde doarme? Și pentru ce s'a dus?

Sufletul lui Salatiel era întunecat, la gândul, că vre-un asirian îndrăgostit, ar putea să se apropie de ea...

— Le-am dat bani căruțașilor asirieni, și aceștia mi-au spus, că Iudita e cu Lia în cortul visteriei și că e iubită de Holofern și de toți ceialați...

— Cred... — gândi Salatiel și inima i se umplu de o durere mare. Îl luă pe Gotoniel la o parte și-l întrebă:

— Spune-mi, nobile Gotoniel, cum a ajuns logodnica mea, în grația lui Holofern și a celorlalți?

El înțelese turburarea logodnicului și-i răspunse cu vorbe de muștrare, mângându-l, în aceeași vreme:

Cum te poți gândi la lucruri josnice? Soldații asirieni mi s'au jurat că Iudita nu mănâncă din mâncările lor, ci din merindea ce și-a dus-o în tabără. Mi-au mai spus, sub jurământ, că nimeni nu intră în cortul ei, nici chiar Holofern. Ea postește și se roagă, și asirienii nu îndrăsnesc să o jicnească nici cu o vorbă, căci o cred o ființă de o putere fermecătoare, pe care zeul puternic Istar a trimis-o în tabăra lor, ca să se prăbușească, în sfârșit, turnurile și întăriturile Betuliei... Acesta e motivul, pentru care o venerează Holofern și toți ai lui.

Holofern nu răspunse, ci plecă spre întăritură, să țină în seamă colinele. Privi cu ochiu scurtător în vale, înspre cortul visteriei. Observă cortul lui Holofern, strălucind de podoabe, dar nu putu deosebi cortul visteriei. Se cruciă, care poate fi, dar ochii îi scânteiară iarăși de gelozie la gândul, că acest cort e ascuns undeva între celelalte, ca o taină ce trebuie păzită de ochii betulienilor...

Se plimbă, cu pași mari, pe ziduri, agitat de gânduri aprinse. Vai, nu te poți încrede nici în cea mai bună femeie... căci de sigur, planul Iuditei nu e decât un pretext!

Un om cu numele strălucit alui Holofern, ca tablă cu litere de aur, poate fi iubit și când ți-e dușman. Vezi, Gotoniel, Boaz și ceialați, cari s'au dus pentru cadavrul lui Ieroboam, vorbesc cu atâta căldură despre sufletul larg al acestui războinic viteaz, deși ar trebui să-l urască din tot sufletul. Și dacă poate cuceri atât de ușor inima bărbaților dușmani, se va mira cineva, dacă va amăgi-o și pe Iudita, care e femeie, cu trup și sânge ca celelalte, născute pentru dragoste și îmbrățișeri...

Durerea neagră îl chinuă, ca pe o fiară. Cine poate pătrunde în sufletul femeii? Nici iadul, nici cerul; nimeni... Vai, puternice Adonai, de mi-ai arăta adevărul curat!

Se plimbă încrunțat pe ziduri, izbind pietrele cu paloșul lui greu, de abia îl puteau ridică doi luptători, ca și când ar fi așteptat răspuns dela pietri, în chinul lui sufletesc.

Iudita îi jurase, înainte de plecare, că îi va rămâne credincioasă și în trup și în inimă. Dar ce rost mai are jurământul, când femeia frumoasă își pierde sărita?

Atunci ea înfrânge jurământul, ca și când n'ar fi. Patima femeii nu cunoaște nici o margine. Minte ei nu cunoaște nici o lege, când i se deșteaptă patima nebună, ce o împinge spre un bărbat. Chiar dacă l'a urât mai înainte, ura ei se spulberă în o clipă, repusă de iubirea biruitoare; devine prietina dușmanului, duș-

mana prietinelor, căci dorința și iubirea stăpânesc lumea...

S'a dus, ca să-l omoare pe Holofern? Și nu s'a temut, că stăpânul oștirilor o va omorî-o el? Ea nu s'a temut; nu eră nici o umbră de teamă pe fața ei frumoasă, în clipa când și-a luat adio dela el și dela ceilalți. Când a trecut poarta zimbiă și alergă ca și când ar fi alungat-o din urmă... Cum se poate așa ceva? Ea a plecat în tabăra babiloneană cu nădejdea, cu convingerea, că de vale o așteaptă cu alai, cu brațele deschise!

De unde încrederea lui Holofern, ca să-i dea de locuință chiar cortul visteriei?

Poate pentru ca să-i momească ochii ei de femeie cu strălucirea comorilor?.. Și oare Holofern n'are posibilitatea să constrângă cu forța la dragoste, chiar dacă ea ar rămâne neînduplecată, la strălucirea comorilor.

Cine știe ce se întâmplă acolo, și cine știe dacă Iudita îi va spune adevărul, după ce se va înapoiă, căci logodnica lui mai fusese măritată înainte cu altul, ce doarme acum în sânul mormântului...

O, Adonai, de mi-ai arăta adevărul curat! De ai putea pătrunde în sufletul femeii! Dar poate că nu știi nici tu, deși ești atotștiutor, ce se ascunde în inima lor mititică; tu care vezi totul, nu poți deosebi ce poftă și taine, ce adevăruri și falșități se ascund în un singur picur de sânge omenesc.

Pe când el se frământă astfel, Holofern intră, cu un zimbet tainic, în cortul Iuditei.

XXI.

Cine a învins?

— Floarea Betuliei, Holofern te salută — zise el la ușa cortului. — Am venit, să aflu dacă te-ai odihnit bine peste noapte?

Iudita se proșternu în fața puternicului stăpân, dar Holofern o ridică zimbitor și luându-o de mână, o puse alături de el, pe canapeaua de purpur.

Apoi, privind spre Lia, ce eră în celalalt colț al taberii, șopti:

— Trimite-o de aici!

Iudita îl ascultă.

— Cum ai dormit astă noapte, tu cea mai frumoasă dintre femei? — întrebă pentru a doua oră, jucându-se cu mâna frumoasei ovreici.

— Am dormit bine; am visat frumos, — răspunse ea, lăsându-i mâna spre desmierdări.

— Ce ai visat?

— Vai, nu întrebă, stăpâne, și nu așteptă să ți-o spun.

Își plecă ochii, ca o statuă a pudoarei. Holofern râdea încet.

— Pentru ce să nu te întreb și pentru ce să nu te rog, să mi-o spui?

— Pentru că am visat despre tine, de care toată lumea se înspăimântă...

Holofern o țintui cu privirea, rugându-o cu vorbe blânde, să-i împărtășească visul. Iudita începù într'un târziu, rușinată:

— Nu mă judecă pentru că am îndrăznit să vi-

sez de tine, tu cel mai frumos între bărbați... Nu te supără, căci a fost numai vis...

— Spune-mi, ce ai visat, ori dacă ți-e rușine, șoptește-mi la ureche...

Și își apropie urechea, iar Iudita îi șopti:

— Am visat, că mă îmbrățișai și mă sărutai cu atâta patimă, încât eră să mor... Simțiam o fericire ne mai cunoscută, presimțul morții... Mi-am închis ochii și am lăsat să mă săruți și erai tot mai sălbatic și în dragostea ta mi-ai mușcat buzele; sărutul tău eră dureros de dulce...

Ea se întoarse și zise rugătoare:

— Iartă-mă, strălucite stăpâne, căci a fost numai vis...

— Să fie realitate! — răspunse Holofern, cu glas răgușit, și prinzând capul frumoasei femei, îi sărută fruntea, obrații, apoi gura, cu sărutări aprinse.

Iudita îi redă sărutările. Cuprinse gâtul omului întunecat, cu brațul ei de crin, apoi se ascunse la sinul lui, ascultându-i bătăile inimii.

Holofern îi zise, cu fața împurpurată:

— Privește-mă drept cu ochii tăi, ca să mă farmeci. Părul tău, ca pletele turmei de capre, ce paște pe Gilead...

Îi mângăie părul, răsând încet, fericit. I se vedeă șiragul dinților albi:

— Dinții tăi se aseamănă cu ai turmei de oi, ce se ridică din văi... ochii tăi frumoși sunt ca lacurile adânci din Babilon și tâmplele tale strălucesc între plete, ca merele de granat...

Și Iudita răspunse laudelor, cu vorbe din cartea cântărilor a lui Solomon:

— Tu ești între bărbați asemenea mărului între copacii pădurii. Doresc din inimă, să mă adăpostesc la umbra ta: căci roadele tale sunt plăcute inimii mele...

Se priviau adânc. Buza lui Holofern tremură; el zise mișcat:

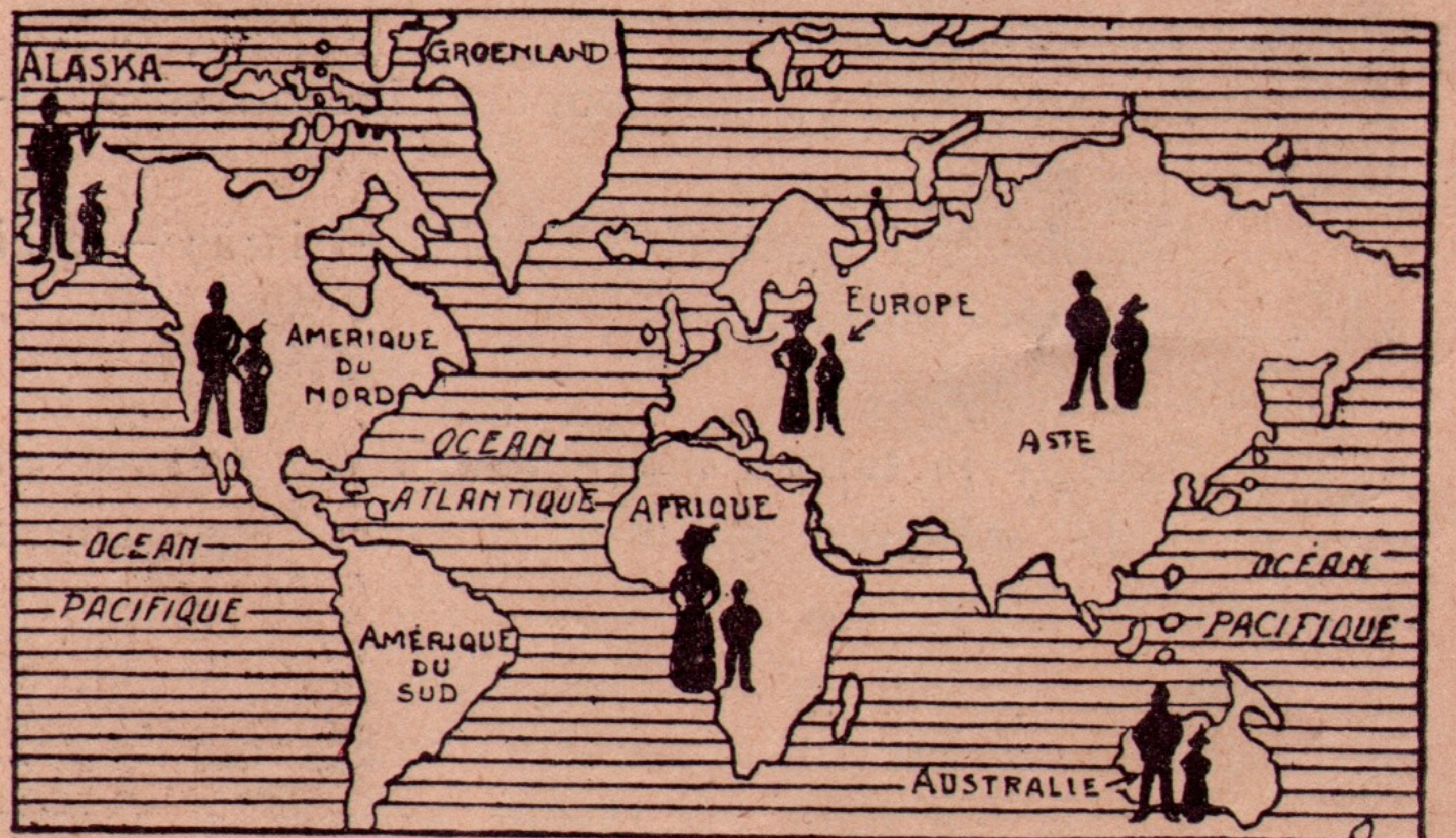
— O, frumsețe de regină, ce mândre sunt picioarele tale în sandale. Sâniii tăi, ca ciorchina strugurilor. Ce frumoasă și împodobită ești, scumpa mea iubită!

Iudita răspunse, cu umilință:

— Miresmele tale sunt binemirositoare; numele tău e răspândit ca mirul; pentru aceea te iubesc femeile.

— Să nu mă iubească femeile, ci numai tu singură! — exclamă pătimaș și iarăș sărută buzele betulienei, ce erau dulci ca o smochină aromată.

— urmează —

Planisferă, arătând proporția bărbaților față de femei pe întinsul globului

FLORI DE-O ZI

MODA

Când soarele încălzește pământul și razele lui primăvăratice scot la iveală ghiociei și micșunelele, lumea femeiască se grăbește a-și așeza paltoanele de iarnă în naftalină, pentru somnul lung al sezonului. Cu redeșteptarea firii se deșteaptă și dorințele de a plăcea și a fi frumoase. Jurnalele de modă se perân-dează din mână în mână, atelierile de cusut sunt ticsite de mușterii, iar maisterile de croi, zăpăcite de mulțimea formelor alese, promit cu înclinări sigure „da, de sărbători vor fi gata, cu siguranță...” Cine nu do-rește o toaletă nouă, o pălărie la modă, în aceste zile calde pline de taină și miresme îmbătătoare?... În zilele de iarnă lumea femeiască e mai modestă, mai puțin pretensivă, dar primăvara se nasc dorințele frumosului, ale veseliei și ale reînprospătării. O toaletă drăguță, un costum bine potrivit, în zile de sărbătoare, când raze aurii învelesc cuprinsul, scaldându-ne fața în lumina lor bine-făcătoare, cine nu simțește acea mulțumire sufletească, pe care ne-o dă frumosul, căldura, reîntinerirea?...

Moda de acum, în ce privește toaletele, a fost mai puțin caprițioasă în acest sezon. Rochiile costumelor au rămas în cadrele înguste, dar jachetele s-au lungit puțin, și au croitura de „smocking”. Câteva încercări cu rochii mai largi, au fost respinse cu tărie. Toaletele de materie subțire, ușoare sunt așezate în cute mărunte, însă pe la jumătatea rochii sunt prinse și așezate pe un cerc îngust, astfel pe lângă toată croitura mai largă, ele se îngustează pe la genunchi și cad în valuri ușoare, discrete. Toaletele de seara amintesc forma din veacul al XVIII-lea și se isprăvesc în trene înguste și ascuțite. Mânehile jachetelor sunt lungi și strâmte, la capăt deschise și provăzute cu horbote de dantelă.

Corsetele sunt atât de scurte, încât linia peptului nu se ridică cu nimic, mijlocul însă rămâne puțin strâns, astfel ne apropiem încetul cu

Pălărie de dimineață pentru preumblare.

încetul de *ținuta naturală a corpului*.

Dacă în croiul toaletelor observăm puțină schimbare, forma pălăriilor s-a schimbat cu totul.

Fasoanele mici, în formă de cup sunt primite cu entusiasm pentru sezonul de primăvară, dar nu prea credem în durata lor, cu toate că

Toaletă de sară cu trenă.

incadrează fața frumos cu marginile lor înguste. Cele mai frumoase decoruri au rămas și pe mai departe crosele (raierile) în culorile albe sau negre. Aceste firicele subtile și lungi sunt totodată și binevenite, ele se pot mută cu ușurință de pe o pălărie pe alta, având în orice caz un decor modern, veritabil. Ele au ocupat locul pleurizelor atât de costisitoare. Pentru costumele englezești se iau stofele de țesătură dură, strafate sau cu motive antice. Mătasurile *foulard*, și-au reocupat locul lor de odinioară, ele se întrec în miile de nuanțe, înfășurând corpul în căderea lor ușoară. Intre culorile moderne s'a desfășurat o adevărată luptă de întrecere. Incepând dela galben orange în jos, toate nuanțele sunt preferate, ca și verdea, mof (lila) și grenă (roșu întunecat).

L. C.

*

„Aripa Morții”...

Romanul cu titula aceasta, al domnului Eugen Lovinescu, îmi face impresia unei pânze, pe care o mână nedibace a stropit-o cu vâpseli deavalma, fără ca să poată crea un peisaj, ori o figură cu înțeles. Pe o sută și cincizeci de pagini criticul nostru impresionist povestește într'un stil fluent, dar puțin poetic, o dragoste din Paris, o dragoste din acele, pe cari tinerii români au ajuns în metropola aceasta a lumii, le leagă cu duiumul, fără să se gândească, că odată și odată vor servi drept izvor de inspirație domnului Eugen Lovinescu.

Eu nu găsesc în „Aripa Morții” nimic înălțător, nimic frumos, nimic interesant măcar. Dela 'nceput până la sfârșit aud o grămadă de vorbe banale, fără colorit și fără căldură și văd câteva scene de situație, dintre cari unele destul de picante...

Nu mă mulțumește nici psihologia eroinei, pe care autorul o face povestindu-ne în treacăt cum Mab fuge cu un domn despre care ea crede, că e atât de nepotincios în lupta vieții, încât fără ajutorul ei s-ar prăpădi. Ține la el pentru asta așa de mult, că riscă să peardă chiar iubirea lui Andrei. Conflictul acesta dintre datorință — eu i-aș

zice mai degrabă capriciu — și dintre iubire duce la nefericire pe Mab și împinge la desnădejde pe Andrei.

Acest moment psihologic, neversosimil — fiind vorba de o femeie ca Mab — e foarte puțin potrivit pentru desvoltarea unui roman. Foarte puțin potrivit sub raport cu talentul de romancier al domnului Eugen Lovinescu, căruia nu i-a succes să ne dea în „Aripa Morții“ nici macăr o schiță de roman. Nici una din cele două-trei persoane, pe cari cearcă să le zugrăvească, nu poate sub condeiul dânsului lua proporții mari, caracteristice și de aceea fiecare rămâne o palidă schiță de creion, care nu impresionează și se uită — vai, așa de repede. R. M.

*

Câte femei trăesc pe pământ?

Cu toate războaiele, cu toate crimele, cu tot alcoolismul care-i decimează, bărbații sunt totuși mai număroși în lume decât femeile. În general, se crede contrariul. Eram obicinuiți să ne închipuim cu orice prilej că pe pământ trăesc mai multe femei. Ne înșelam. Eroarea a fost rectificată de curând de statisticianul american Gulischambarow. El dă cifra aproximativă de o mie șapte sute de milioane, ca reprezentând răsăd omenească pe suprafața globului.

Pacientul savant a avut răbdarea de a întocmi rezultatele recensămintelor operate, de zece ani încoace, în diversele țări civilizate. Dar cu ocazia aceasta, d. Gulischambarow ne-a relevat un amănunt interesant: bărbații sunt cu 5,400.000 de inși mai număroși decât femeile. Adică, pentru 1000 de bărbați se găsesc numai 990 de femei.

Diferența aceasta la cifre nu este însă egal repartizată peste tot pământul. În Europa, femeile sunt mai număroase: ele sunt 1027 față de 1000 de bărbați. În Africa observăm un lucru și mai curios: aci trăesc 1045 de femei pentru 1000 de bărbați. Astfel se explică desigur succesul poligamiei autorizată de Coran.

Dar aiurea femeile sunt în minoritate. La 1000 de bărbați trăesc 964 de femei în America, 961 în Asia și 937 în Australia. Uganda africană cuprinde 1467 de femei față de 1000 de bărbați, pe când regiunile miniere ale Alascei nu oferă decât 389 de femei pentru același număr de bărbați.

Publicăm în revista noastră o planisferă pe care am împrumutat-o dela o publicațiune franceză, care va da cetitorilor o mai limpede idee asupra repartițiunii celor două sexuri pe pământul nostru.

*

60.000 dolari

are de cheltuială pe an dșoara Helene Annie de Witt, atâta, câtă zestre nu are pe la noi nici o fată chiar din cele mai bogate. O sumă considerabilă privită prin prisma vederilor noastre de burghezi săraci, cari suntem în stare pentru o sumă ca asta să ne vindem ce avem mai scump pe lume: iubirea. Dar altceva voim să spunem, și anume, că dșoara Helena Annie de Witt, o fetiță de 16 ani de altcum, nu iasă la socoteală cu suma aceasta pe un an de zile. Stăpâna aceasta mititică a unei averi de 7 milioane dolari, al căror venit anual e de 300.000 dolari, dar din cari ea nu poate cheltui decât 60.000, căci mai mult nu capătă dela sedria orfanală, a înaintat cică mai deunăzi prin tutorul său o petiție la aceasta, cerând ca să i se dea pe an cel puțin 100.000 dolari de cheltuială, căci altcum o duce rău de tot. Și a înșirat tutorul bun al sărmanei orfane toate cheltuelile, pe cari le are domnișoara și într'adevăr ieșiă, că pentru a le împlini pe toate are de fapt trebuință de 100.000 dolari, în banii nostri 500.000 coroane.

Sedria orfanală a ascultat jalba cu cinste și seriozitate, la urmă însă după o chibzuială cuminte a spus, că-i pare rău, dar nu poate ridică la 100.000 dolari banii de cheltuială ai dșoarei. De-aici apoi vezi supărare și năcaz. Domnișoara cică a nceput să plângă și să zbiere, că ea cu 60 mii de dolari nu se ajunge pe an, și că pe lângă suma aceasta e silită să ducă lipsă în haine și în mâncări...

Eu mi-am făcut cruce când am cetit șirele acestea și nu știam de sunt adormit și visez, ori e aieva. Și mi-au venit în minte poveștile buneice despre fetele de împărat, cari

aveau averi și bogății uriașe, pe cari le păstrau în turnuri păzite în mijloc de lacuri. Așa o fată de împărat din povești îmi pare dșoara Helene Annie de Witt, o fată de împărat modernă, care numai atâta se deosebește de fetele de împărați din povești, că aceasta există, și cheltuie de fapt la an 60.000 dolari.

O O O

Cărți primite la Redacție:

Al. Cazaban: Intre femeie și pisică. Prețul cor. 1'50.

Th. Aslan: O nouă orientare economică. Prețul 60 bani.

O O O

Scrisori dela Redacție

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

E. G. B. Cu toatecă versurile trimise sunt nepublicabile, nu-i nevoie să aruncați numai de cât harfa 'n buruiene — cum vă esprimați — ci continuați să versificați și mai departe cu răbdare și sârguință. Cu vremea e posibil să câștigați nițică dexteritate în manuirea frazelor și atunci ați făcut un mare pas spre izbândă. Până când însă scrieți întrun limbaj nu numai greoiu și fără spontaneitate, ci și fără fraze frumoase și poetice, va merge greu. De-a ceea citiți mult... mult și versificați mereu... dar deocamdată numai pentru îndelnicirea dvoastră proprie.

Aedros. Mai târziu poate veți reuși să obțineți ceea ce cereți, dar deocamdată trebuie, să vă refuzăm.

Rugăm pe onorații noștri abonați, al căror abonament a expirat cu 1 Aprilie, ca să binevoiască a se îngriji de reînnoirea lui în grabă, ca revista să nu li se sisteze.

CUPRINSUL

Adrian Corbul: Educația fizică, artic.

I. U. Soricu: Sonet, poezie.

Lenau - T. Murășan: Negură, poezie.

Marcel Prevost - Gh. Brănescu: Călălt, nuvelă, trad.

Nichifor Crainic: Sfat, poezie.

D. N.: Cronică documentară: Primejdia chițcanului.

Lázár-Ciura: Floarea Betuliei, roman.

FLORI DE-O ZI:

L. C.: Moda.

R. M.: „Aripa Morții“.

* * Câte femei trăesc pe pământ?

* * 60.000 dolari...

CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE
SCRISORI DELA REDACȚIE
ILUSTRAȚII